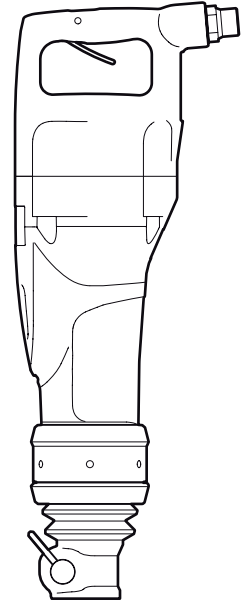

Návod k obsluze a bezpečnostní pokyny

Ruční pneumatická kladiva

Obsah

Úvod	4
O bezpečnosti a pokynech pro obsluhu	4
Bezpečnostní pokyny	5
Bezpečnostní výstražná slova	5
Osobní ochranné prostředky a kvalifikace	5
Prostředky osobní ochrany	5
Drogy, alkohol a léky	5
Montáž, preventivní opatření	5
Provoz, preventivní opatření	6
Skladování, preventivní opatření	8
Údržba, preventivní opatření	8
Přehled	9
Konstrukce a funkce	9
Volba správného pneumatického kladiva pro danou práci	9
Hlavní části	9
Štítky a nálepky	10
Štítek s údaji	10
Štítek s údaji o hladině hluku	10
Montáž	10
Hadice a spojky	10
Metody zabraňující zamrznutí	10
Připojení odlučovače vody	11
Mazivo	11
Pracovní nástroj	11
Volba správného pracovního nástroje	11
Úzký sekáč	11
Oškrt	11
Široký sekáč	11
Montáž a demontáž pracovního nástroje	11
Provoz	12
Spuštění a zastavení	12
Použití	12
Zahájení práce	12
Bourání	12
Přerušování práce	13
Údržba	13
Každý den	13
Pravidelná údržba	13
Utahovací momenty	13
Montáž a demontáž skříňového ventilu	14
Poruchy a jejich odstranění	14
Skladování kladiva	14
Likvidace nepoužívaného kladiva	14
Technické údaje	15
Údaje o kladivu	15
Prohlášení týkající se hlučnosti a vibrací	15
Další informace o vibracích	15
Data týkající se hlučnosti a vibrací	16

Úvod

Děkujeme, že jste si vybrali výrobek společnosti Atlas Copco. Již od roku 1873 je naším cílem nacházet nové a lepší způsoby, jak vyhovět potřebám našich zákazníků. Během let jsme vyvinuli novátorské a ergonomické konstrukce výrobků, které našim zákazníkům pomohly zlepšit a racionalizovat každodenní práci.

Atlas Copco má výkonnou globální síť prodeje a servisu sestávající ze zákaznických center a distributorů po celém světě. Naši odborníci jsou důkladně vyškolenými profesionály s rozsáhlými znalostmi výrobků a aplikačními zkušenostmi. Ve všech koutech světa můžeme poskytnout podporu produktům a odborné konzultace, aby naši zákazníci vždy mohli pracovat s nejvyšší efektivitou.

Více informací najdete na adrese: www.atlascopco.com

O bezpečnosti a pokynech pro obsluhu

Účelem těchto pokynů je poskytnutí informací o účinném a bezpečném použití pneumatického bouracího kladiva. Tyto pokyny vám také poskytují rady a informace o správném provádění pravidelné údržby pneumatického kladiva.

Před prvním použitím pneumatického kladiva si musíte tyto všechny pokyny pečlivě přečíst a porozumět jejich obsahu.

Bezpečnostní pokyny

Z důvodu snížení rizika vážného nebo smrtelného úrazu obsluhy nebo jiných osob si před zahájením práce s kladivem přečtěte tyto bezpečnostní pokyny.

Uložte tyto bezpečnostní pokyny na pracovišti, rozdělte kopie dokumentu zaměstnancům a zkontrolujte, zda si před obsluhou a údržbou kladiva tyto bezpečnostní pokyny všichni přečetli. Dodržujte všechny bezpečnostními předpisy.

Bezpečnostní výstražná slova

Bezpečnostní výstražná slova Nebezpečí, Výstraha a Varování mají následující význam:

NEBEZPEČÍ	Označuje nebezpečnou situaci, která, nebude-li jí zabráněno, způsobí smrt nebo vážné zranění.
VÝSTRAHA	Označuje nebezpečnou situaci, která, nebude-li jí zabráněno, může způsobit smrt nebo vážné zranění.
VAROVÁNÍ	Označuje nebezpečnou situaci, která, nebude-li jí zabráněno, by mohla vést k lehkému nebo střednímu zranění.

Osobní ochranné prostředky a kvalifikace

Používat kladivo a provádět jeho údržbu mohou pouze kvalifikované a vyškolené osoby. Vždy používejte zdravý rozum a správný odhad.

Prostředky osobní ochrany

Vždy používejte schválené ochranné prostředky. Obsluha kladiva a ostatní osoby v pracovním prostoru musí nosit ochranné pracovní prostředky, a to minimálně:

- Ochrannou přilbu
- Ochranu sluchu
- Nárazuvzdorné ochranné brýle s bočními kryty
- V případě potřeby respirátor
- Ochranné rukavice
- Vhodnou ochrannou obuv
- Vhodné pracovní oblečení - kombinéza nebo podobný druh (přiléhající), které kryje ruce a nohy.

Drogy, alkohol a léky

▲ VÝSTRAHA Drogy, alkohol a léky

Drogy, alkohol a léky mohou zhoršit schopnosti úsudku a soustředění. Nesprávná reakce a chybné vyhodnocení mohou být příčinou vážného zranění nebo usmrcení.

- ▶ Nikdy nepoužívejte zařízení, jste-li unaveni nebo pod vlivem drog, alkoholu nebo léků.
- ▶ Stroj nesmí obsluhovat žádná osoba, která je pod vlivem drog, alkoholu nebo léků.

Montáž, preventivní opatření

▲ NEBEZPEČÍ Uvolněná vzduchová hadice

Uvolněná hadice se stlačeným vzduchem může šlehnout do okolního prostoru a může způsobit vážné nebo smrtelné zranění.

- ▶ Kontrolujte, zda nejsou hadice se stlačeným vzduchem a spojovací prvky poškozeny.
- ▶ Kontrolujte, zda jsou všechny spojovací prvky rozvodu stlačeného vzduchu řádně připojeny.
- ▶ Nikdy se nepokoušejte odpojit hadici se stlačeným vzduchem, která je pod tlakem. Nejdříve přerušte dodávku stlačeného vzduchu z kompresoru a potom kladivo odvzdušněte pomocí spouštěcího a vypínacího zařízení.
- ▶ Nikdy nesměřujte hadici se stlačeným vzduchem na sebe nebo jiné osoby. Chcete-li snížit riziko poranění, nikdy nepoužívejte stlačený vzduch k ofoukání prachu nebo jiných nečistot z vašeho pracovního oděvu.

▲ VÝSTRAHA Uvolněný pracovní nástroj

Není-li držák pracovního nástroje v zajištěné poloze, může dojít k rychlému vymrštění pracovního nástroje a k následnému zranění osob.

- ▶ Nikdy nespouštějte kladivo během výměny nástroje.
- ▶ Před výměnou pracovního nástroje zastavte kladivo, zastavte přívod stlačeného vzduchu a pomocí spouštěcího a vypínacího zařízení odvzdušněte kladivo.
- ▶ Nikdy na sebe i jiné osoby neukazujte pracovním nástrojem zasunutým v kladivu.
- ▶ Před spuštěním kladivo zkontrolujte, zda je pracovní nástroj zcela zasunut a pojistka je v zajištěné poloze.
- ▶ Zkontrolujte zajištění silným zatažením za nástroj.

▲ VÝSTRAHA Volný pracovní nástroj

Nesprávný rozměr upínací stopky použitého pracovního nástroje může vést ke ztrátě pracovního nástroje nebo k jeho prokluzování během práce. Hrozí vážný úraz a rozdrčení rukou a prstů

- ▶ Zkontrolujte, zda délka a ostatní rozměry stopky pracovního nástroje jsou pro dané kladivo vhodné.
- ▶ Nikdy nepoužívejte nástroj bez nákrůžku.

Provoz, preventivní opatření**▲ NEBEZPEČÍ Nebezpečí výbuchu**

Jestliže pracovní nástroj přijde do styku s výbušninami nebo výbušnými plyny, může dojít k výbuchu. Během práce s určitými materiály může dojít k jiskření a zapálení. Výbuch může způsobit vážné zranění nebo smrt.

- ▶ Nikdy s kladivem nepracujte ve výbušném prostředí.
- ▶ Stroj nikdy nepoužívejte v blízkosti hořlavých materiálů, výparů nebo prachu.
- ▶ Zkontrolujte, zda se v pracovním prostoru nevyskytují nejištěné zdroje plynu nebo výbušniny.

▲ VÝSTRAHA Neočekávaný pohyb

Nástroj je při používání kladiva vystaven značnému namáhání. Může časem dojít k jeho únavovému lomu. V případě zlomení nebo uvážnutí nástroje může dojít k neočekávanému pohybu kladiva, které může způsobit úraz. Mimoto může ke zranění dojít také po ztrátě rovnováhy nebo po uklouznutí.

- ▶ Ujistěte se, zda stále udržujete stabilní polohu. Stůjte tak, aby se vaše chodidla nacházela ve vzdálenosti odpovídající šíři vašich ramen a udržujte rovnováhu těla.
- ▶ Před použitím vždy zkontrolujte celé zařízení. Nepoužívejte zařízení, u které se zdá být poškozeno.
- ▶ Zkontrolujte, zda jsou rukojeti čisté a neznečištěné mazivem nebo olejem.
- ▶ Nepřibližujte nohy k pracovnímu nástroji.
- ▶ Stůjte pevně a vždy držte kladivo oběma rukama.
- ▶ Nespouštějte kladivo, leží-li na zemi.
- ▶ Nikdy nedržte nástroj v postoji obkročmo.
- ▶ Nezacházejte z kladivem hrubě a zabraňte nárazům.
- ▶ Pravidelně kontrolujte opotřebení pracovního nástroje a případné známky poškození nebo viditelné trhliny.
- ▶ Soustředte se na práci a stále sledujte, co děláte.

▲ VÝSTRAHA Nebezpečí silikózy

Vystavování se působení krystalického křemene (nazývaného také jako křemenný prach), který vzniká při práci s tímto kladivem nebo při jiných aktivitách, které zahrnují práce s horninami, betonem, asfaltem nebo jinými materiály, může způsobit silikózu (vážné onemocnění plic), nemoci související se silikózou, rakovinu nebo smrt. Křemen je hlavní součástí hornin, písku a minerálních rud. Omezení rizika vystavování se působení křemenného prachu:

- ▶ Používejte vhodná technická řešení, která snižují množství křemenného prachu ve vzduchu a zamezují hromadění prachu na zařízení a na povrchu. Příklady takových řešení jsou: aspirační větrání a systémy pro zachytávání prachu, postřik vodou a mokré vrtání. Ujistěte se, zda jsou ovládací prvky správně nainstalovány a zda je řádně prováděna jejich údržba.
- ▶ Noste, udržujte a správně použijte schválené respirátory, protože pouze samotná technická zařízení nejsou dostatečným řešením pro snížení rizika ohrožení pod přípustnou úroveň.
- ▶ Spolupracujte na monitorování kvality vzduchu, chodte na lékařské prohlídky a účastněte se školicích programů, které jsou nabízeny zaměstnavatelem a požadovány zákonem.
- ▶ Používejte na pracovišti omyvatelný nebo jednoúčelový ochranný oděv. Před opuštěním pracoviště se osprchujte a oblečte si čisté oblečení, abyste snížili riziko vašeho ohrožení, ohrožení ostatních osob, vozidel, domů a jiných prostor křemenným prachem.
- ▶ Nejezte, nepijte a nekuřte na místech, kde se vyskytuje křemičitý prach.
- ▶ Před jídlem, pitím a kouřením si mimo pracovní oblast, ve které se vyskytuje křemenný prach, umyjte ruce a tvář.
- ▶ Spolupracujte se zaměstnavatelem, abyste snížili množství křemenného prachu na pracovišti.

▲ VÝSTRAHA Rizika vyplývající z prašnosti

Některé typy prachu, výpary nebo jiné materiály přenášené vzduchem vznikající při práci s tímto kladivem mohou obsahovat chemické látky, které mohou způsobovat rakovinu, vady novorozenců nebo jiné zdravotní problémy týkající se reprodukce. Některé příklady těchto chemických látek jsou:

- Krystalický křemen, cement a ostatní zednické materiály.
- Arzenové a chromové látky z chemicky impregnované pryže.
- Olovo z nátěrů a barev na bázi olova.
- ▶ Chcete-li omezit působení těchto chemických látek, pracujte na dobře větraném místě a používejte schválené bezpečnostní vybavení, jako jsou masky proti prachu, které jsou speciálně určeny pro odfiltrování mikroskopických částic.

▲ VÝSTRAHA Odlétávající úlomky

Během práce může docházet k odlétávání úlomků nebo jiných částí z opracovávaného materiálu, které po zásahu mohou způsobit zranění pracovníka nebo jiných osob.

- ▶ Používejte schválené prostředky osobní ochrany, včetně nárazuvzdorných brýlí s bočními chrániči.
- ▶ Zajistěte, aby neoprávněné osoby nevstupovaly do pracovní oblasti.
- ▶ Udržujte pracovní prostor v čistotě a odstraňte z něj všechny nepotřebné předměty.

▲ VÝSTRAHA Nebezpečné vibrace

Při normálním a řádném použití kladiva je obsluha vystavena působení vibrací. Pravidelné a časté působení vibrací může způsobit zranění, může přispívat ke zhoršení zdravotního stavu nebo může způsobovat onemocnění prstů, rukou, zápěstí, paží, ramen nebo jiných částí těla, včetně celkového oslabení nebo trvalých následků a onemocnění, která se mohou postupně vyvíjet během několika týdnů, měsíců nebo let. Mezi taková zranění nebo onemocnění patří poškození krevního oběhového systému, poškození nervové soustavy, poškození kloubů a poškození jiných částí těla.

Dojde-li kdykoliv ke snížení citlivosti, brnění, bolesti, ztrátě stability, oslabení zápěstí, zbledení kůže nebo jiným symptomům, a to během práce s kladivem nebo i v době, kdy s kladivem nepracujete, nepokračujte v práci a vyhledejte lékařské vyšetření. Budete-li pokračovat v práci s kladivem po zjištění některého z výše uvedených symptomů, může dojít ke zvýšení rizika výskytu vážnějšího onemocnění nebo trvalých následků.

Následující pokyny vám mohou pomoci omezit působení vibrací na obsluhu:

- ▶ Nechejte pracovat kladivo. držte rukojeť pouze tak pevně, aby byla zajištěna ovladatelnost a bezpečnost provozu.
- ▶ Je-li aktivován příklepový mechanismus, jediný kontakt, který může mít vaše tělo s kladivem, jsou vaše ruce na rukojetích. Vyvarujte se všech ostatních kontaktů, například opírání jakékoliv části těla o kladivo nebo opírání se o kladivo, při pokusu o zvýšení výkonu kladiva. Při uvolňování kladiva z materiálu je také důležité, abyste nedrželi stisknutý spouštěcí spínač.
- ▶ Ujistěte se, zda je použitý pracovní nástroj v dobrém stavu (včetně naostření, jedná-li se o sekací nástroj), zda není opotřeben a zda má správnou velikost. Pracovní nástroje, u kterých není správně prováděna údržba, které jsou opotřebené nebo které mají nesprávnou velikost, prodlužují dobu pracovního úkonu (to znamená i delší působení vibrací) a zvyšují jejich úroveň.

- ▶ Začne-li kladivo náhle velmi vibrovat, okamžitě zastavte práci. Před opětovným zahájením práce zjistěte příčinu zvýšených vibrací a odstraňte ji.
- ▶ Při práci s kladivem pracovní nástroj nedržte, nedržte a nedotýkejte se ho.
- ▶ Účastněte se zdravotního dozoru, monitorování, lékařských prohlídek a školicích programů, které jsou nabízeny zaměstnavatelem a požadovány zákonem.

Viz „Prohlášení týkající se hlučnosti a vibrací“ pro toto kladivo, včetně deklarovaných hodnot vibrací, a „Další informace o vibracích“. Tyto údaje naleznete na konci návodu k obsluze.

- ◆ Používejte při práci s kladivem doporučený tlak vzduchu. Vyšší i nižší tlak vzduchu způsobuje větší vibrace kladiva.

▲ NEBEZPEČÍ Nebezpečí elektrického proudu

Kladivo není opatřeno elektrickou izolací. Dojde-li ke kontaktu kladiva s elektřinou, může dojít k vážnému nebo smrtelnému úrazu.

- ▶ Nikdy nepracujte s kladivem v blízkosti elektrických vodičů nebo jiných el. zdrojů.
- ▶ Ujistěte se, že v pracovní oblasti nejsou skryty el. kabely nebo jiné předměty pod napětím.

▲ VÝSTRAHA Nebezpečí skrytých instalací

Během demoličních prací představují ukryté vodiče a potrubí nebezpečí, které může vést ke způsobení vážného zranění.

- ▶ Před zahájením práce zkontrolujte složení rozbíjeného materiálu.
- ▶ Dávejte pozor na skryté kabely a potrubí, například na elektrické a telefonní kabely, potrubí pro rozvod vody a plynu nebo odpadní potrubí.
- ▶ Zdá-li se vám, že dojde k úderu do skrytého objektu, kladivo okamžitě vypněte.
- ▶ Před pokračováním v práci se ujistěte, zda nehrozí žádné nebezpečí.

▲ VÝSTRAHA Neúmyslné uvedení do provozu

Neúmyslné spuštění kladiva může způsobit zranění.

- ▶ Nepřibližujte ruce ke spouštěcímu a vypínacímu zařízení, dokud nebudete chtít zahájit práci.
- ▶ Naučte se způsob vypínání kladiva v případě nebezpečí.
- ▶ Ve všech případech, kdy dojde k přerušení napájení, okamžitě uvolněte spouštěcí a vypínací zařízení.
- ▶ Vždy před vkládáním a vyjímáním nástroje vypněte přívod tlakového vzduchu a odpojte kladivo od napájení. Odvzdušněte kladivo stisknutím spouštěcího a vypínacího zařízení.

▲ VÝSTRAHA Riziko vyplývající z hlučnosti

Vysoká hladina hluku může způsobit trvalou ztrátu sluchu.

- ▶ Používejte ochranu sluchu v souladu s platnými zdravotními a bezpečnostními předpisy.

Skladování, preventivní opatření

- ◆ Uložte kladivo a pracovní nástroje na bezpečném a uzamčeném místě mimo dosah dětí.

Údržba, preventivní opatření

▲ VÝSTRAHA Úpravy kladiva

Jakákoliv úprava kladiva může být příčinou zranění vás nebo jiných osob.

- ▶ Zařízení nikdy neupravujte.
- ▶ Vždy používejte originální náhradní díly a příslušenství schválené společností Atlas Copco.

▲ VAROVÁNÍ Horký pracovní nástroj

Hrot pracovního nástroje se během provozu zahřívá. Při dotyku dochází k popálení.

- ▶ Nikdy se nedotýkejte horkého pracovního nástroje.
- ▶ Počkejte, až nástroj zchladne, a teprve potom začnete s údržbou.

Přehled

Před použitím kladiva si přečtěte bezpečnostními pokyny, kterou naleznete na předcházejících stranách tohoto návodu, aby bylo u vás i u dalších osob omezeno riziko vážného nebo smrtelného zranění.

Konstrukce a funkce

Kladiva TEX 05PE/09PE/12PE jsou vybavena rukojetí typu D s tlumením vibrací, navrženou pro lehké demoliční a stavební práce. Žádné jiné použití není povoleno. Kladivo může být použito v horizontální i vertikální poloze.

Doporučené pracovní nástroje jsou uvedeny v seznamu náhradních dílů.

Volba správného pneumatického kladiva pro danou práci

Volba správné velikosti pneumatického kladiva z hlediska prováděné práce je velmi důležitá.

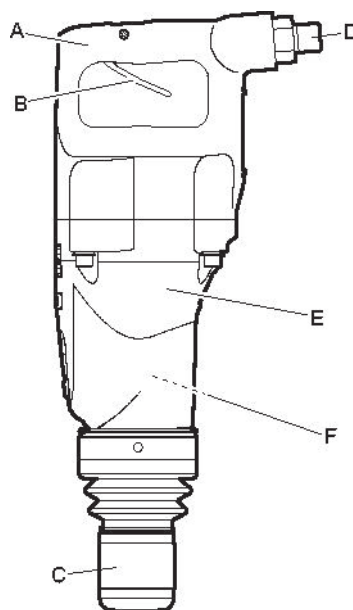
Použití příliš malého pneumatického kladiva znamená, že práce bude prováděna déle.

Použití příliš velkého kladiva znamená jeho časté přemísťování a zbytečnou námahu pro obsluhu.

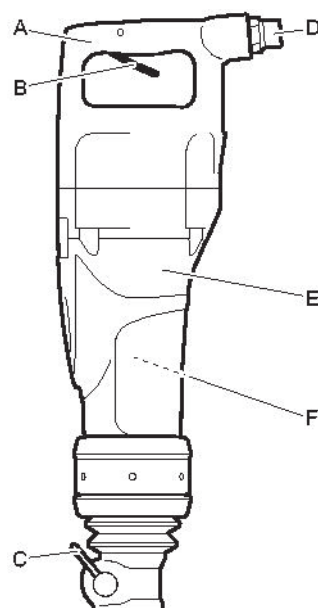
Jednoduchým pravidlem pro volbu správné velikosti pneumatického kladiva je odlomení kusu materiálu normální velikosti během 5 - 10 sekund provozu.

- Trvá-li tento úkon méně než 5 sekund, mělo by být zvoleno menší pneumatické kladivo.
- Trvá-li tento úkon déle než 10 sekund, mělo by být zvoleno větší pneumatické kladivo.

Hlavní části

TEX 05PE

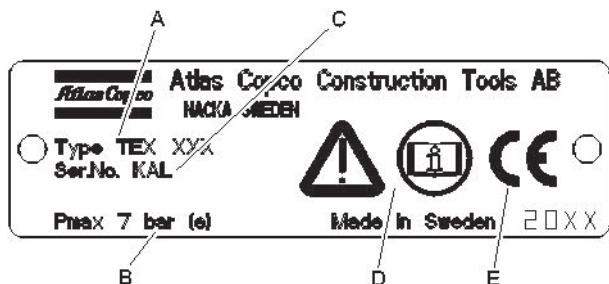
TEX 09PE, TEX 12PE

- A. Rukojeť
- B. Spouštěcí spínač
- C. Pojistka nástroje
- D. Závít pro přívod vzduchu
- E. Tlumič
- F. Válec

Štítky a nálepky

Na kladivo jsou připevněny štítky a nálepky s důležitými informacemi, které se týkají osobní bezpečnosti a péče o kladivo. Štítky a nálepky musí být vždy dobře čitelné. Nové štítky a nálepky si můžete objednat na základě seznamu náhradních dílů.

Štítek s údaji

- A. Typ stroje
- B. Max. povolený tlak vzduchu
- C. Sériové číslo
- D. Výstražný symbol zobrazený společně se symbolem knihy znamená, že si uživatel musí před použitím kladiva přečíst bezpečnostní pokyny a návod k obsluze.
- E. Symbol CE znamená, že kladivo má oprávnění CE. Více informací viz CE - prohlášení o shodě, které je dodáváno společně s kladivem.

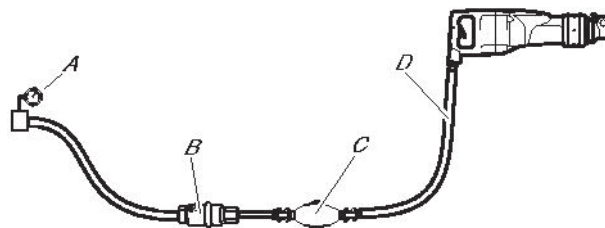
Štítek s údaji o hladině hluku

Na štítku je uvedena zaručená hladina hluku podle Směrnice EC číslo 2000/14/EC. Přesná hladina hluku viz „Technické údaje“.

Montáž

Hadice a spojky

- A. Zdroj stlačeného vzduchu
- B. Odlučovač vody (na přání)
- C. Mazací zařízení (na přání)
- D. Tlaková vzduchová hadice mezi mazacím zařízením a kladivem má mít maximální délku 3 m.
  - ♦ Zkontrolujte, zda používáte doporučený pracovní tlak 6 bar.
  - ♦ Nesmí být překročen max. povolený prac tlak vzduchu 7 bar.
  - ♦ Před připojením hadice ke kladivu vyfoukejte z hadice všechny nečistoty.
  - ♦ Zvolte si správný rozměr a délku tlakové hadice. U hadic s délkou do 30 m používejte hadice s minimálním vnitřním průměrem 19 mm (3/4"). Je-li délka hadice 30 až 100 m, používejte hadice s minimálním vnitřním průměrem 25 mm (1").

Metody zabraňující zamrznutí

Je-li teplota okolního vzduchu v rozmezí od 0 až 10 °C a vysoká relativní vlhkost, může dojít k vytváření námrazy v tlumiči.

Kladivo je navrženo tak, aby bylo nedocházelo k vytváření námrazy v tlumiči. Přesto však může v extrémních podmínkách k tvorbě námrazy v tlumiči docházet.

Chcete-li zabránit riziku vytváření námrazy, dodržujte následující pokyny:

- ♦ Používejte mazací olej Atlas Copco AIR-OIL. Tento olej zabraňuje namrzání.
- ♦ Používejte odlučovač vody.

Připojení odlučovače vody

Délka hadice se stlačeným vzduchem mezi kompresorem a odlučovačem vody musí být taková, aby byla vodní pára ochlazována a aby kondenzovala v hadici dříve, než dosáhne odlučovače vody.

Je-li teplota okolního vzduchu nižší než 0°C, hadice musí být dostatečně krátká, aby bylo zabráněno zmrznutí vody před dosažením odlučovače vody.

Mazivo

Mazivo je důležité pro funkci kladiva a má velký vliv na jeho životnost. Pneumatické sbíjecí kladivo je obvykle vybaveno integrovaným mazacím zařízením. V opačném případě k pneumatické hadici připojte externí mazací zařízení. Aby bylo zaručeno správné mazání, délka hadice se stlačeným vzduchem mezi mazacím zařízením a pneumatickým kladivem by neměla překročit 3 m.

Používejte pro mazání syntetický olej, např. Atlas Copco AIR-OIL nebo minerální olej s doporučenými vlastnostmi (viz tab. níže).

Mazivo	Teplotní rozsah °C	Index viskozity
AIR-OIL	-30 až +50	–
Minerální / syntetický olej	+15 až +50	ISO VG 46–68
Minerální / syntetický olej	–20 až +15	ISO VG 22–32

Pracovní nástroj

▲ VAROVÁNÍ Horký pracovní nástroj

Hrot pracovního nástroje se během provozu zahřívá. Při dotyku dochází k popálení.

- ▶ Nikdy se nedotýkejte horkého pracovního nástroje.
- ▶ Počkejte, až nástroj zchladne, a teprve potom začněte s údržbou.

Volba správného pracovního nástroje

Předpokladem pro správnou funkci kladiva je volba správného pracovního nástroje. Chcete-li zabránit zbytečnému poškození kladiva, je důležité, abyste si vybrali pracovní nástroje vysoké kvality.

Použijete-li nesprávný pracovní nástroj, může dojít ke zničení kladiva.

Doporučené pracovní nástroje jsou uvedeny v seznamu náhradních dílů.

Úzký sekáč

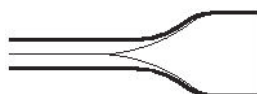
Úzký sekáč by měl být používán pro demoliční a sekací práce v betonu a v ostatních typech tvrdých materiálů.

Oškrt

Špičatý nástroj používejte pouze pro vytváření děr v betonu a v ostatních typech tvrdých materiálů.

Široký sekáč

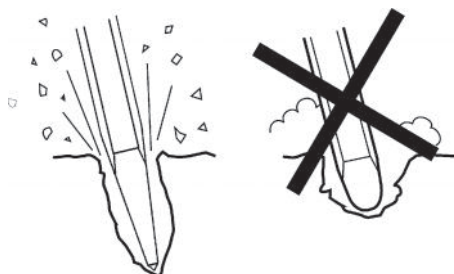

Široký sekáč je vhodný pro měkké materiály, jako asfalt a zmrzlá půda.

▲ VÝSTRAHA Riziko týkající se vibrací

Při použití nástroje, který nespĺňuje níže uvedená kritéria, dojde k prodloužení doby na provedení práce a hrozí zvýšení úrovně vibrací přenášených na obsluhu. Opatřebený nástroj také způsobuje prodloužení doby práce.

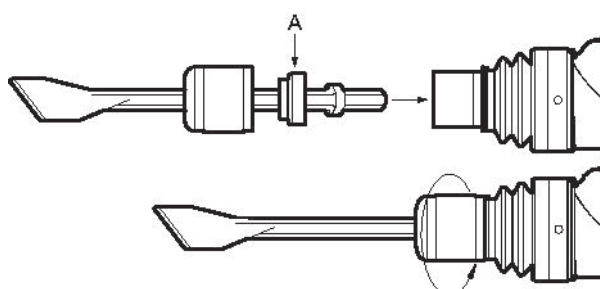
- ▶ Zkontrolujte, zda je nástroj správně udržován, zda není opotřeben a má správnou velikost.
- ▶ Pro efektivní práci používejte vždy naostřený nástroj.

Montáž a demontáž pracovního nástroje

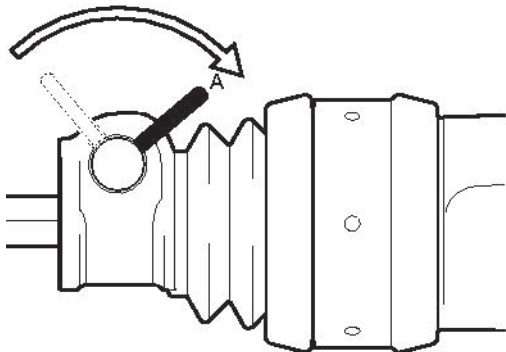
Během montáže a demontáže pracovního nástroje musí být vždy dodržovány následující pokyny:

1. Prevence náhodného spuštění: přerušte dodávku stlačeného vzduchu a odpojte kladivo od zdroje. Odvzdušněte kladivo stisknutím spouštěcího zařízení.
2. Před vložením pracovního nástroje namažte upínací stopku vazelinou.

TEX 05PE

1. Na šestihrannou stopku nástroje nasuňte víčko.
2. Na stopku nástroje (A) nasuňte silentblok.
3. Zasuňte nástroj do válce a zašroubujte víčko do válce až dojde k jeho zajištění.

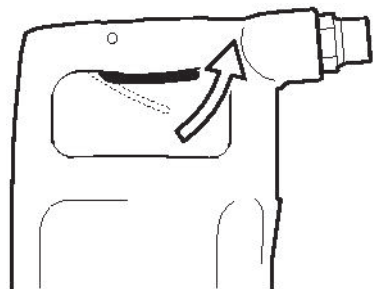

TEX 09PE, TEX 12PE

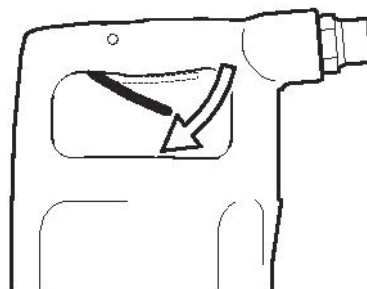
1. Montáž / demontáž pracovního nástroje.
2. Zajistěte pojistku nástroje (poz A) a prudkým zatáhnutím za nástroj zkontrolujte zajištění nástroje.

Provoz

Spuštění a zastavení

Kladivo nastartujete zmáčknutím spouštěcí páčky při současném pevném držení rukojeti.

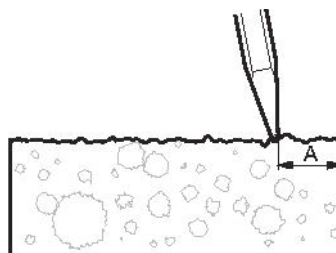

Kladivo zastavíte uvolněním spouštěcí páčky. Páčka se automaticky vrátí do výchozí polohy.

Použití

Zahájení práce

- ♦ Postavte se do stabilní polohy s nohama dostatečně daleko od nástroje.
- ♦ Před startem přitlačte kladivo na materiál.
- ♦ Pracovní rychlost je řízena páčkou spouštěče.
- ♦ Práci zahajte tak daleko od hrany, aby kladivo odlomilo materiál bez páčení.
- ♦ Nepokoušejte se oddělit příliš velké kusy. Nastavte vzdálenost (A) tak, aby nemohlo dojít k uváznutí pracovního nástroje v materiálu.

Bourání

- ♦ Nechejte pracovat kladivo. Nevyvíjejte na kladivo příliš velký tlak. Rukojeť tlumící vibrace nesmí být tlačena zcela dolů do krajní polohy.
- ♦ Pro pneumatická bourací kladiva s antivibrační rukojetí: Přítlačná síla by měla být volena tak, aby byla rukojeť stlačována pouze do poloviny. Nejlepšího tlumení vibrací a největšího výkonu je dosaženo v této poloze.
- ♦ Vyvarujte se práce s velmi tvrdými materiály, jako jsou například žula a výztuhy v železobetonu, při které vznikají značné vibrace.

- ♦ Jakákoliv forma chodu naprázdno, provoz kladiva bez pracovního nástroje nebo práce se zdviženým kladivem jsou zakázány.
- ♦ Je-li kladivo ve zdvižené poloze, nesmí být aktivováno spouštěcí a vypínací zařízení.
- ♦ Pravidelně kontrolujte, zda je kladivo správně mazáno.

Přerušeni práce

- ♦ Během každé přestávky musíte kladivo odložit tak, aby nehrozilo riziko jeho náhodného spuštění.
- ♦ Před přerušeni práce na delší dobu nebo opuštěni pracoviště: Přerušete dodávku stlačeného vzduchu a potom kladivo pomocí spouštěcího a vypínacího zařízení odvzdušněte.

Údržba

Pravidelná údržba je základním předpokladem pro trvalou bezpečnost a efektivitu provozu kladiva. Dodržujte pokyny v návodu k obsluze.

- ♦ Používejte pouze schválené díly. Jakákoliv poškození nebo poruchy, které jsou způsobeny použitím neschválených dílů, nejsou kryty zárukou nebo ručením za výrobek.
- ♦ Při čištění mechanických dílů rozpouštědly dodržujte platné zdravotní a bezpečnostní předpisy a ujistěte se, zda je zajištěno dostatečné větrání.
- ♦ V případě potřeby větší opravy kladiva kontaktujte nejbližší autorizovaný servis.

Každý den

Před prováděním jakékoliv údržby nebo výměny pracovního nástroje u pneumatického kladiva vždy přerušete dodávku stlačeného vzduchu a stisknutím spouštěcího a vypínacího zařízení kladivo odvzdušněte. Potom odpojte od kladiva hadici se stlačeným vzduchem.

- ♦ Čistěte a kontrolujte kladivo každý den.
- ♦ Zkontrolujte opotřebování držáku pracovního nástroje a jeho funkci.
- ♦ Proveďte základní kontrolu všech netěsností a závad.
- ♦ Zkontrolujte, zda je utaženo šroubení pro vstup tlakového vzduchu a zda není poškozena spojka.

- ♦ Chcete-li, aby si kladivo udržovalo specifikované hodnoty vibrací, vždy kontrolujte následující:

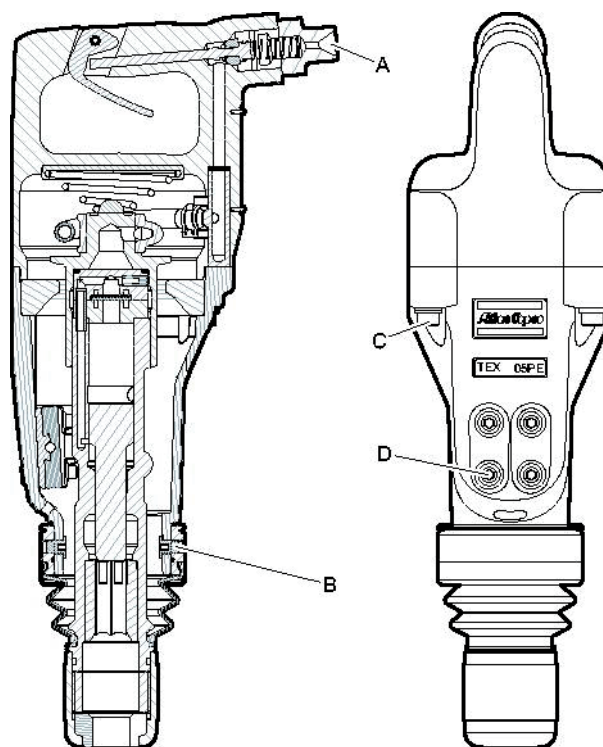
Příliš velká vůle mezi upínací stopkou pracovního nástroje a pouzdrem sekáče zvyšuje vibrace. Chcete-li zamezit působení nadměrných vibrací, kontrolujte opotřebování pouzdra sekáče každý den.

- ♦ Zkontrolujte, zda se rukojeť typu D volně pohybuje (nahoru a dolů) a zda nedochází k zablokování.
- ♦ Poškozené díly ihned vyměňte.
- ♦ Včas vyměňujte poškozené nebo opotřebované díly.
- ♦ Zkontrolujte, zda je veškeré příslušenství, jako hadice, odlučovač vody a mazací zařízení správně udržováno.

Pravidelná údržba

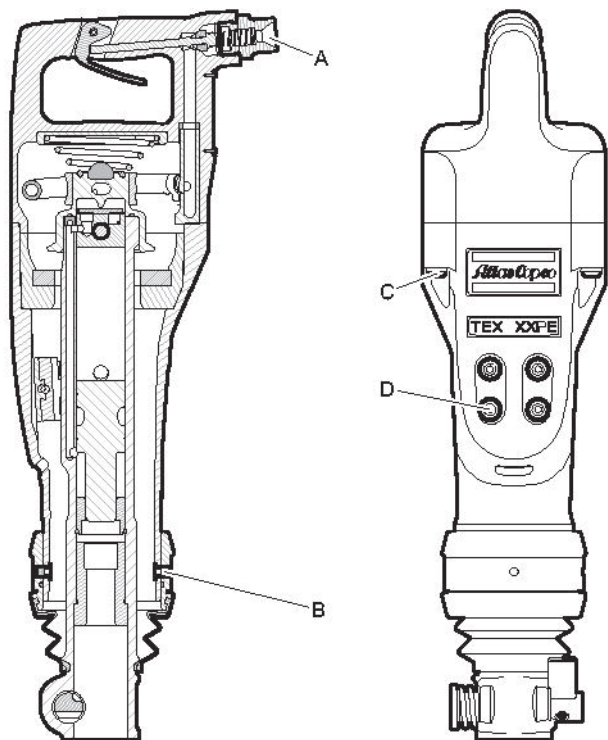
Po každém pracovním intervalu v trvání cca 100 provozních hodin nebo minimálně třikrát za rok musí být kladivo demontováno a všechny jeho části musí být očištěny a zkontrolovány. Tato práce musí být prováděna proškoleným pracovníkem autorizovaného servisu.

Utahovací momenty

TEX 05PE

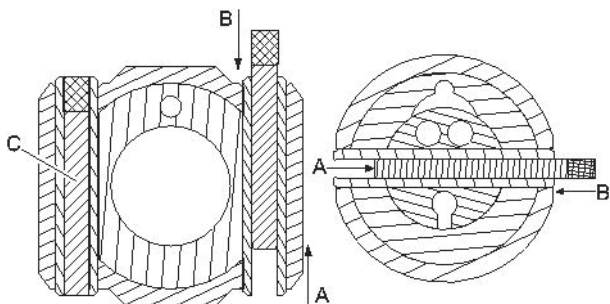

TEX 09PE, TEX 12PE

- A. Matici na přívodu vzduchu zajistěte Loctite® 243™ (Loctite je registrovaná obchodní značka firmy Henkel Corporation. 243 je obchodní značka firmy Henkel Corporation.)
- B. Šroub, 4 Nm
- C. Šroub, 25 Nm
- D. Šroub, 8 Nm

Montáž a demontáž skříně ventilu

TEX 05PE

TEX 09PE, TEX 12PE

Postup při demontáži skříně ventilu:

- ♦ Zatlačením na zkosený konec kolíků jve směru (A) je vytlačte. Rýhovaný konec kolíků se musí vysunout jako první.

Postup při montáži skříně ventilu:

- ♦ Umístěte kolíky zkoseným koncem do plastového pouzdra a zatlačte na ně ve směru (B), dokud nejsou zasunuty do správné polohy (C).

Poruchy a jejich odstranění

Nelze-li pneumatické sbíjecí kladivo spustit a dosahuje-li malého nebo nerovnoměrného výkonu, zkontrolujte následující položky.

- ♦ Zkontrolujte, zda má pracovní nástroj správný rozměr upínací stopky.
- ♦ Zkontrolujte, zda je do pneumatického kladiva dodáváno správné množství maziva. Příliš mnoho maziva může způsobit potíže se spuštěním kladiva a jeho malý nebo kolísavý výkon.
- ♦ Zkontrolujte, zda zdroj stlačeného vzduchu dodává do kladiva dostatečný tlak vzduchu, aby byl zajištěn maximální výkon kladiva.
- ♦ Zkontrolujte, zda rozměry průměru a délky hadic na tlakový vzduch odpovídají doporučeným hodnotám. Viz část „Instalace“.
- ♦ Hrozí-li riziko vzniku námrazy, zkontrolujte, zda nejsou zablokovány výstupní otvory na kladivu.
- ♦ Není-li ani potom funkce kladiva uspokojivá, kontaktujte autorizovaný servis.

Skladování

- Před uložením kladivo řádně očistěte.
- Nalijte přímo do hrdla pro přívod stlačeného vzduchu asi 5 cl oleje, připojte kladivo ke zdroji tlakového vzduchu a nechejte ho několik sekund v chodu.
- Vždy skladujte kladivo na suchém místě.

Likvidace nepoužívaného kladiva

Způsob manipulace s použitým kladivem a jeho likvidace musí zaručit recyklaci maximálního počtu dílů a co nejmenší ohrožení životního prostředí.

Technické údaje

Údaje o kladivu

Typ TEX	Rozměr stopky (mm)	Katalogové číslo	Hmotnost (kg)	Délka (mm)	Frekvence úderů (Hz)	Spotřeba vzduchu (l/s)
TEX 05PE	H19 x 50	8461 0219 10	6.3	450	44	10
TEX 09PE	H22 x 82.5	8461 0211 35	10.5	560	30	17
TEX 09PE	R25 x 75	8461 0211 36	10.5	560	30	17
TEX 12PE	H22 x 82.5	8461 0211 38	12	590	27	20
TEX 12PE	R25 x 75	8461 0211 39	12	590	27	20

Prohlášení týkající se hlučnosti a vibrací

Zaručená hodnota akustického výkonu **L_w** dle normy EN ISO 3744 v souladu se směrnicí 2000/14/EC.

Hladina akustického tlaku **L_p** dle ISO 11203.

Hodnota vibrací **A** a **rozptyl B** dle EN 12096. Hodnoty jsou stanoveny v souladu s ISO 8662-5. Hodnoty A, B, atd viz tab. "Data o hluku a vibracích".

Těchto deklarovaných hodnot bylo dosaženo laboratorními zkouškami, které byly prováděny podle požadavků uvedených norem a jsou vhodné pro srovnání s deklarovanými hodnotami jiných modelů kladiv, které byly testovány podle stejných norem a směrnic. Tyto deklarované hodnoty nejsou dostatečné pro použití při odhadu rizika a hodnoty naměřené v jednotlivých pracovních prostředích mohou být vyšší. Aktuální hodnoty ohrožení a rizika zranění uživatele kladiva jsou specifická a závisí na tom, jak uživatel s kladivem pracuje, v jakém materiálu je kladivo používáno a stejně tak na tom, jak dlouho na uživatele hluk a vibrace působí, na celkové fyzické kondici uživatele a na technickém stavu kladiva.

Společnost Atlas Copco neodpovídá za následky použití deklarovaných hodnot místo hodnot stanovených s ohledem na aktuální situaci při stanovení míry individuálního rizika na pracovišti, nad kterým nemáme žádnou kontrolu.

Další informace o vibracích

Není-li toto kladivo správně používáno, může dojít k syndromu vibrací postihujících ruce obsluhy.

Tato doplňková informace o vibracích může pomoci zaměstnavatelům ke splnění jejich závazků (například dle směrnice EU 2002/44/EC), aby byla vyhodnocena rizika hrozící jejich zaměstnancům, která vyplývají z působení vibrací na ruce uživatele během práce s tímto kladivem.

Působící vibrace se značně odlišují v závislosti na prováděné práci a na technice uživatele kladiva.

Deklarovaná hodnota vibrací se vztahuje pouze na jednu osu na rukojeti ve tvaru D. Při umístění rukou v jiné poloze nebo při provádění měření v jiných směrech může být hodnota vibrací mnohem vyšší.

Domníváme se, že při normálním použití tohoto kladiva obvykle dochází k vytváření trojosých vibrací v rozsahu **C** m/s² při rozbíjení betonu a rozsahu **E** m/s² při rozbíjení cihel (celkové hodnoty vibrací dle definice v normě ISO 5349-1). U některých aplikací se ale hodnoty vibrací mohou dostat i mimo tento rozsah.

Hodnota **D** (m/s²) pro beton a hodnota **F** (m/s²) pro cihly jsou užitečné průměrné hodnoty pro situace, kdy například odhadujeme pravděpodobnou průměrnou dobu působení vibrací na obsluhu (a tím hrozící riziko dle směrnice EU 2002/44/EC), která bude provádět celou řadu pracovních úkonů v rámci práce s tímto kladivem. Chtěli bychom zdůraznit, že během použití kladiva při různých speciálních úkonech může docházet k vytváření různých průměrných hodnot vibrací a v takových případech zásadně doporučujeme vyhodnocení velikosti vibrací.

Doporučujeme program zdravotního dozoru, aby byly včas detekovány prvotní symptomy onemocnění způsobeného vibracemi, a následnými akcemi bylo zabráněno závažným onemocněním.

Data týkající se hlučnosti a vibrací

Typ TEX	Hlučnost		Hodnoty vibrací					
	Deklarované hodnoty		Hodnoty jednoosých vibrací		Hodnoty trojosých vibrací			
	ISO 11203	2000/14/EC	Deklarované hodnoty		Další informace o vibracích			
	ISO 8662-5	Beton	Cihla					
	Lp r=1m dB(A) rel. 20μPa	Lw Zaručená dB(A) rel 1pW	A m/s ² hodnota	B m/s ² rozsah	C m/s ² tlaku	D m/s ² průměr	E m/s ² tlaku	F m/s ² průměr
TEX 05PE Hodnoty platné pro práci ve vodorovné poloze	88	105	1.2	0.5	3.0-4.0	3.6	2.5	2.8
TEX 09PE Hodnoty platné pro práci ve vodorovné poloze	92	105	2.2	1.8	4.6-5.9	5.3	-	-
TEX 12PE Hodnoty platné pro práci ve vodorovné poloze	92	105	2.5	2	5.3-5.5	5.4	-	-
TEX 09PE Hodnoty platné pro práci ve svislé poloze	92	105	2.2	1.8	3.6-4.2	3.8	-	-
TEX 12PE Hodnoty platné pro práci ve svislé poloze	92	105	2.5	2	3.6-4.0	3.7	-	-

Nepovolené použití nebo kopírování obsahu tohoto dokumentu nebo jakékoli jeho části je zakázáno.
To se týká zejména ochranných známek, názvů modelů, čísel dílů a výkresů.